

Karawanenbote

Verlag und Schriftleitung: Klagenfurt, Blumarkring 13, Postfach 115 / Bezugspreis (im voraus zahlbar) monatlich RM 1.— frei Haus (einschließlich RM 0.20 Zustellgebühr)
Abbestellungen der Zeitung für den nachfolgenden Monat werden nur schriftlich und nur bis 25. des laufenden Monats angenommen

Nr. 93.

Krainburg, 25. November 1944.

4. Jahrgang

Pot iz zmede na Balkanu Proti Sovjetom, Romunom, Bolgarom, Anglo - Amerikanem in tolpam — Mojstrovina vodstva in čete

Le s težavo si je človek v preteklih tednih napravil sliko o dogodkih na Balkanu. Tu so zdaj razložena dogajanja na Jugovzhodu v njihovih velikih političnih in vojaških zvezah. Potrebno je pri tem, da si predočimo položaj dotlej, dokler niso dogodki v Romuniji in takoj nato v Bolgariji razgibali vseh nemških obrambnih energij.

Od Peloponeza do Tja gori do bližine meje Reicha so stale številne skupine tolp, ki so mestoma resno ogrožale naše preko vsega prostora porazdeljene čete. Cest je bilo malo in zaradi stalne nevarnosti od strani nizkih letalcev se je dalo po njih voziti večinoma le ponoči in z močnim spremstvom, ker so iz gozdnih skrivališč oprezovali na nje. Tračnice železniških prog, ki jih je še manj, so skupine tolp vedno znova razstrelile, tako da so mogli vlaki voziti le podnevi in z zamudnimi prekinitvami, zlasti ker so sovražni lovci z »gorečnostjo« napadali skoraj vse vlake. Že takrat je bilo čisto treba več dni, da si prevozil progo, kar bi ob normalnem prometu opravil v nekaj urah, pa si bil še lahko zadovoljen, da je šlo vse tako »gladko«.

Le tisti, ki si je vsaj približno predstavljali ta Balkan, si je mogel v trenutku, ko so boljševiki sunili proti Severni Srbiji in so Bolgari nastopili v Macedoniji, ustvariti sliko o zaprekah, ki so jih pri svojih premikanjih morale premagati nemške čete od otokov v Egejskem morju in iz Grčije.

Kajti kako težavna in dolga je bila pot iz Juha za nemotorizirane čete in kako široka fronta proti Bolgariji, kako blizu so se Sovjeti že pririnjili do Belgrada in koliko spodbude je pač s tem dobila aktivnost tolp!

Sledeči tedni pa so pokazali, da je nemškemu vodstvu uspelo obvladati to nalogo, ki se je zdela malo da ne nemogoča. Vtem ko so naše divizije vezale v Severni Srbiji sovjetske sile s tem, da so sovražnika z umikanjem in nenadnim zopetnim napadanjem vedno znova prisilile, da jih je moral sedeti in se zopet postaviti nared, je potekala izpraznitev Grčije z municiozno premissiženostjo, nemotena po anglo-ameriških četah, ki so se med tem izkrcale. V noči na 2. november so nemške zaščitne čete prekorčile proti severu grško-macedonsko mejo, s čimer je bila uspešno zaključena prva velika faza boja v Jugovzhodu in zanj. Naj jo tukaj orišemo v velikih potezih.

Nastanek balkanske vzhodne fronte

Ker se je moralo domnevati, da se bodo Anglo-Amerikanci nekega dne skušali ustiliti na Balkanu in s tem zopet pridobiti svoje nekdanje pozicije na Jugovzhodu, je bilo težišče nemških sil osredotočeno pred vsem na prostore ob obali in na njihovo s tolpami namešano zaledje. Toda namesto Anglo-Amerikancev je prišel naprej 23. avgust, ko je izdajstvo izročilo Romunijo sovjetskemu nasilstvu.

Zdaj je šlo zlasti za to, da se čimprej zberejo udarne skupine v prostorih Belgrad — Niš, da se zapre ogroženi odprti bok in porine protiutež nemških sil do bolgarskega okupacijskega zbora »Srbija«. Kajti preden so sovjetske armade prodrele čez prelaze Karpatov na Sedmograško, skozi Železna vrata na Južno Ogrsko in preko Donave v Severno Srbijo, se je — kakor je bilo pričakovati — izročila boljševikom tudi Bolgarija in se vdala brez boja, potem ko so že dalje časa bolgarske sile stale z zaprtim vizirjem ob nemški strani in s prozornimi sredstvi delale za svoje lastne koristi in koristi tistih rdečkarjev, ki so stali za njimi.

Za celotno nemško armado na Balkanu je bilo zdaj odločilnega pomena, če se bo posrečilo, zapreti pretrgani bok, še preden se približajo Sovjeti in Bolgari, in postaviti obrambno fronto na vzhodu.

Od Egejskega morja do Donave

Na obeh straneh Niša so močni lastni oddeli zavzeli položaje za sprejem nemških čet, ki so odkorakale preko Sofije iz Bolgarije in so najprej zapahnile široko vrzel fronte med Zajčarom in Leskovcem. Prvi odredi, ki so dospeli v belgrajski prostor, pa so takoj odkorakali vzdolž Donave v smeri proti Turn-Severinu, da zasedejo prelaze Transsilvanskih Alp, ki prihajajo do Železnih vrat, in ustvarijo zapirajoče položaje. Ti si zgrade končno vzhodno fronto od Temešvara preko Niša v dolino Strumice, kajti pred Temešvarom so naše bojne skupine zavzele zapah tvoreče položaje, da bi zaščitile srbski prostor pred sovražnimi silami, ki so takrat operirale že v romunskem Banatu; iz Grčije privedene enote pa so takrat začele olajevati najprej samo redko zasedeno fronto proti macedonsko-bolgarski meji.

Da se je mogla postaviti ta usoda čet na Jugovzhodu odločujoča vzhodna fronta, čeprav so bili Sovjeti z obojimi armadami in

sedmimi hitrimi zbori že davno dosegli črto Turda-Turn Severin, ni povzročilo samo nemško vodstvo, ampak končno tudi sovjetsko vodstvo, ki je skušalo najprej doseči odrejeno mu cilje na Južnem Ogrskem. Sedmograškem in v prelazih Karpatov kajti upali so, da z resnim ogrožanjem Budimpešte dosežejo svoje še važnejše, po razkrojvalnem agitatorskem delu pripravljene cilje, da namreč pridobijo nekega dne Ogrsko kot tretjo v zvezi brezčasnežev, pri čemer bi se potem skoraj avtomatično zaprla zaklopnica po njihovi agitaciji tako čisto citirane »balkanske pasti«.

Štirje odločilni tedni

Ko so pa Sovjeti videli, da so šli po vodi njihovi upi, ki so jih bili stavili v Sedmograško in v po tolpah naščuvano Slovaško, so se vendar odločili do velike ofenzive iz romunskega Banata, katere trije napadni klini so bili usmerjeni proti Severni Srbiji, Szegedinu in prostoru Veliki Varadin — Debrecin, vtem ko so četrti klin nastavili iz prostora pri Turn-Severinu proti ovinku Donave. S tem so se začeli hudi, premenljivi obrambni boji v severnoogrskem prostoru, ki so jih nemške čete skozi štiri tedne vzdržale z brezprimerno požrtvovalnostjo točno v času, ki je nemškemu vodstvu omogočil v bistvenih potezih zaključiti izpraznitev, odklanjanja in pregrupiranja.

Vtem ko so na sovražni strani nameravali pridobiti z delno ofenzivo v ogrskem prostoru progo za zbiranje, da bi sunili proti Budimpešti, je merilo kleščasto premikanje v Severni Srbiji naravnost na Belgrad, trajalo je pa — kakor že povedano — polne štiri tedne, da so mogle čeljusti teh klešč streti Belgrad, čeprav so jih poganjali trije zbori

sovjetskih strelcev, en mehanizirani gardni zbor in devet divizij strelcev, katerim so povrh skušale olajšati pot divizije tolp in močne skupine bolgarskih borcev.

Skoraj ob istem času, ko so Sovjeti začeli pritiskati iz Temešvara proti črti Becskerek — Vršac in iz ovinka Donave med Brzo Palanko — Kladovom proti dolini ob Moravi, so nastopile med Nišem in dolino Strumice tri bolgarske armade, ki so se, podprte po številnih tolpah, začele bojevati proti našim linijam. Bilo je to okrog 21. septembra. Čeprav so torej od spodnje Tise tja dol do doline ob Strumici boljševiki in Bolgari v zvezi s tolpami, ki so jih oni dirigirali, napenjali svoje številčno veliko močnejše sile, da bi zajeli naše skupine, so vendar potekala premikanja od Egejskega morja, otokov v Jadranskem morju ter od Peloponeza ne vzdržno in naravnost z natančnostjo voznega reda.

Vtem ko so dne 27. septembra naši gorski lovci v ovinku Donave z zanosnim napadom razbili dva sovjetska polka, so prinesli prevozni oddelki zračnega orožja bataljone za naskok, ki so takoj posegli v hude obrambne boje v Banatu. Vtem ko so se morali naši relativno slabi odredi proti petim po oklopnjakih podprtim sovjetskim divizijam strelcev prebiti nazaj do doline ob Moravi, smo en otok izpraznili po načrtih. Medtem ko je branilec belgarskega mostišča uspelo, preprečiti po številnih oklopnjakih podprt presenetljiv napad na cestni most proti Zemunu, so ostanki nemških enot zapustili Atene in Valono, potem ko so bile razstreljene vse pristaniške in vse druge vojaške naprave. Med tem pa so v prostoru zapadno od Kumanevega še trajali hudi boji s številčno daleko močnejšimi in po oklopnjakih in bojnih letalcih podprtimi bolgarskimi skupinami.

Kakor je uspelo nemškim divizijam, da so zavrele sovjetski naval na Belgrad, ki je

Borbeni prostor med Tiso in Vislo

bil nameravan kot presenetljiv sunek, v le počasni napredujočo operacijo, ki je stala sovravno bojno silo velik tribut krvi in materiala (na tej kratki progji so samo oklopnjakov odstrelili 104), tako so iz Juha prikorkajoče čete prekrizale namero med tem izkrcanece angliškega sovražnika, da bi jih dohiteli in prehiteli in so vrh tega opravile še to, da so se z vsemi orožji in dragocenim vojnimi orodjem prebile preko težavnih cest skozi prelaze in skozi ozemlje tolp.

5000 je držalo Belgrad proti 80.000 Sovjetov

Ne samo to, kar so naše skupine opravile v teh tednih, bo zapisano kot velik čin v zgodovini vojne na Jugovzhodu, ampak tudi to, kar so naše čete na maršu in z bojem storile na dolgi poti iz Juha.

Ko so Sovjeti potem oktobra meseca dobili v roke Belgrad, kjer je bilo na najbolj zoženem mostišču skoraj cel teden vzdržalo približno 5000 nemških branilcev proti 80.000 Sovjetov in srbskih komunistov, so bili prisiljeni, opustiti večja ofenzivna dejanja na balkanskem prostoru, kajti morali so dobiti na razpolago ojačenja za ofenzivo proti Budimpešti, ki je še vedno žrla ogromne sile in pridobila le malo sveta.

Tako so z znatnimi deli prepustili balkansko bojišče zopet številnim srbskim divizijam in poskušali zdaj brez presledka z lastnimi in tremi bolgarskimi armadami ter skupinami tolp doseči odločilne prodore med Kragujevcem in dolino Strumice, ki jim v predidajočih tednih niso uspeli. Pa tudi zdaj so se s številčno močnejšimi silami in sredstvi izvajali napadi vedno znova zarili pred našimi zaježujočimi položaji.

Tudi zadnji so prišli pravočasno

Pri tem so se bojevali Bolgari z obupno zagrenjenostjo, ker jih tira v ogenj strah pred zatilnim strelom, in pri tem se Titove tolpe ne bojujejo več kot razbojniki s starimi nedostatnimi sredstvi, ampak stalno jih krmarijo Sovjeti in opremljajo s topništvo, topovi za streljanje v salvah in granatometi.

V dolini Strumice in v prostoru pri Kumanevom, v prelazih severno od Prištine in zapadno od Mitrovice, okrog Kraljeva in Čačka, povsod so ob nemajni stanovitnosti naših bojnih čet spodleteli sovražni napadi, tako da so se zadnje čete iz Grčije, ki so bile izpraznile Solun, neovirano lahko priključile bojnim četam v dolini Strumice, ki so se potem odmaknile.

Tako potekajo naša odklanjanja, čeprav jih ovirajo zablata pota in zasneženi prelazi, razstreljeni mostovi in železniški tirji, čeprav jih stalno ogrožajo sovražni letalci in tolpe, ne vzdržno in s točnostjo, ki mora vsakogar začuditi, če pomisli kako dolgo pot so morale prehoditi te čete. Kjer zapira ceste sovražnik, si jih osvojuje z bojem. Tako je v Albaniji in Crni gori, v Hercegovini in Bosni, v Macedoniji in Srbiji. Vsak dan narašča nemška bojna moč, ker je bil opušen dolgi in z močmi drag zunanji obrambni obroč okrog Jugovzhoda, da se zberejo in osredotočijo zdaj vse sile na notranjem obroču.

V Egejskem morju so ostala oporišča

Same razmeroma najhno število čet smo pustili na najskrajnejšem obroču, da veže moč sevražne sile. Te so posadke raznih otokev na Egejskem morju. Kako nujen se zdi zaveznikom poseg po teh pozicijah na Sredozemskem morju, dokazujejo njihova izkrcanja na otokih Piskopi in Milos, ki so jih izvajali brez presledka iz zraka in po

Kriza v Belgiji na višku

Pierlotov klic na pomoč — Upadli ugled — Moskva graja

Stockholm, 24. novembra. Čeprav so demonstracije, ki so bile zadnje nedelje v Bruslju in drugih večjih mestih, potekle rdeč večjih pripetljajev, in so partizani v nekaterih krajih pristali celo na to, da po pozivu vlade, za katerim stoji sedaj zavezniška zasedbena oblast, oddajo orožje, kriza v Belgiji niti najmanj ni oslabela.

Proti obnašanju Pierlota, ki si ni vedel drugače pomagati, kakor da je proti Maquijcem poklical zaveznike na pomoč, je naperjen naval ostre kritike od strani vseh strank, posebno pa od levece Komunistični list »Drapeau Rouge« ostro napada Pierlota in mu očita brezčasnost. Belgija je bila radi poziva Pierlota na zaveznike ponižana v stanje afrikanke kolonije. Tudi liberalni list »La Cite Nouvelle« izvaja, da je celokupni belgijski narod danes proti vladi. S tem, da je iskala pomoči pri britanskih oblastih je zmanjšala svoj ugled.

Sovjetsko nasilje na Ogrskem in v Romuniji

Budimpešta, 24. novembra. Kakor poroča madžarski list »Magyarsag« na podlagi izpovedi beguncev, so dali boljševiki v zasedenem mestu Czegedu takoj nabiti razglase, po katerih smejo moški in ženske, odrasli in otroci obdržati le tista oblačila, ki jih imajo na sebi, medtem ko morajo vse drugo — plašče, čevlje, perilo etc. oddati in sicer vse zavito v zavoje, ki jih naj v mraku položijo na hišni prag, da jih nato boljševiki odnesejo. Če bi kje pri hišni preiskavi našli še kaj oblačil, bo lastnik takoj ustreljen. Če prebivalstvo ne bi oddalo toliko tekstilnega blaga, kolikor ga boljševiki zahtevajo, si ga bo sovjetska armada drugače pridobila. Drugi dan zasedbe se je isto ponovilo z zahtevo živih. Sleherno gospodinjstvo je dobilo ukaz, naj pod smrtno kaznijo odda zaloge kruha, moke, krompirja, sočivja etc. Zagrozili so z vojnimi sodiščem vsem tistim, ki bi doma še kuhali, marveč se morajo vsi prehranjevati v javnih kuhinjah. Kaj to pomeni, si ni težko predstavljal, če pomislimo, da je Stalin v svojem nedavnem govoru sam priznal, da je sovjetsko prebivalstvo v poslednjih letih stradalo.

Se huje je po besedah nemških beguncev iz romunskega Banata, v romunskem Banatu in na Sedmograškem. Boljševiki so koj

zaprli uradnike in politične voditelje nemških ljudskih organizacij, ki jih brčkone čaka kruta usoda. Nemci, ki so ostali na Romunskem, so koj izgubili državljanstvo in so bili razlašeni, tako da so zdaj izven zakonov in lahko vsakdo stori z njimi, kar hoče. Da se Nemci spoznajo, morajo imeti na rokavih poseben trak, in tisti, ki imajo svojce pri 44, morajo imeti zelen trak na rokavu.

Zlasti kruto so ravnali boljševiki v Aleksanderhausenu, ki je najbogatejša švabska občina v romunskem Banatu in ima 10.000 prebivalcev. Boljševiki ondi ropajo, morijo in delajo silo ženam in dekletom. Moške so umorili s strelom v tilnik, poslano ženstvo pa je v mnogih primerih izvršilo samomor. Tudi v švabski občini Lovrin, kjer so boljševike kasneje nadomestile romunske čete, je njih kratko bivanje zapustilo krvave sledove za seboj. Po poročilu priletnega nemškega vaškega uradnega zdravnika, ki se mu je z ženo posrečilo pobegniti ponoči, je megel kot mrtvaški olednik dognati na mrtličih značilne znake boljševiških moralnih načinov. Moški so bili vsi umorjeni s strelom v tilnik, tako da je kroglja izstopila iz čela medtem ko so bile ženske na različne načine postreljene ali z bajoneti zaklane. Skoraj vsa trupla moških in žensk imajo po vsem telesu sledove mučenja.

morju s stalno podporo in z močnimi silami. Kako neodoljivo branijo naše posadke otoška oporišča, so pokazali močje na otokih Milos in Piskopi, ki so v večdnevni premenljivih bojih razbili izkrcane skupine in jih zopet pregnali z otokov.

Ce torej danes lahko rečemo, da je na Balkanu uspelo, obvladati vse zmedene situacije, ki so jih morala povzročiti verolomstva nekdanjih zaveznikov, je to kakor vedno velika zasluga vodstva in čete. In če danes lahko še to rečemo, da se že več mesecev razgibane sile utrjujejo v močnih novih frontah, je v tem jamstvo, da se odpirajo zdaj nove možnosti za odločilno fazo za boj na Jugovzhodu.

Kriegsbericht Armin Schönberg.

„Zdaj imamo veliko manj jesti“

Bern, 24. novembra. Francoska javnost vedno češče daje duška svoji ogorčenosti zaradi katastrofalnega prehranjevalnega položaja pod anglo-ameriškim režimom. »Nemcev zdaj ni več«, tako poroča časopis »Reveil Patriotique«, in mi imamo veliko manj jesti. Dodelitve mesa, presnega masla in sira so majhne in so navedno samo na papirju. Tako smo v novembru do danes prejeli v resnici samo 50 gramov presnega masla in nismo dobili niti enega grama sira. Po »osvoboditvi« se je pri kmetovalcih množila zasega živine, presnega masla in sira, toda prebivalstvo na svoje boječe vprašanje, kam so živila zginila, ne dobi nobenega odgovora.

Vedno nove žrtve tolovajev

Zagreb, 24. novembra. Kakor javlja hrvatska radioodajna postaja so našli pred nekaj dnevi v njegovem stanovanju na Sušaku mrtvega bivšega mestnega župana Maria Sariniča. Kot odlični pristaša Hrvatske seljačke stranke, je bil Sarinič imenovan tudi za župana Sušaka ter je ostal na tem mestu do italijanske zasedbe mesta. Po italijanski izdaji so ga odvlekli tolovaji v gozdove. Ko je Sarinič tamka spoznal prave cilje Titovih tolp, je ušel pri prvi priliki iz ujetništva. Poslednje mesece je prejel nato tri pozive, naj se takoj vrne v gozd, ker ga bodo sicer likvidirali kot »ljudskega izdajalca«. Sedaj so tolovaji izpolnili svojo grožnjo.

Neko nadaljnje poročilo iz istega vira pravi, da so izdajali komunisti v letu 1943. bivšega župana v Čačliču, Izico Vladoja v gozd z obljubami, da se mu kot bivšemu pripadniku Hrvatske seljačke stranke ni treba ničesar bati. Vlado je dal pregovoriti, toda kmalu je uvidel svojo zmotu. Rešiti se ni mogel več, ker so ga komunisti močno nadzorovali, da bi ga nato, ko ga ne bodo več potrebovali, likvidirali. — Tudi prebivalstvo Pakraca v Slavoniji močno trpi pod terorom komunističnih tolp, ki izvajajo svoje grozovitosti v tem mestu. Tolovaji so izropali večino trgovin. Tolovaji so izgnali rodbine, ki so imele v Pakracu premoženje in zemljo in jim niso bile ljube. Premoženje so zaplenili, del moških pa so odgnali in kasneje ustrelili.

Protiv „V2“ je zaščita težko izvedljiva

Zeneva, 24. novembra. Generalni major Collino se bavi v angleškem vojaškem časopisu »The Army Quarterly« z nemškimi orožji »V« in izjavlja med drugim, da je a tem prišel v vojno popolnoma nov faktor, ki ima za Veliko Britanijo daleko hujše posledice, nego za katerokoli drugo državo. Zato je neobhodno potrebno, storiti ukrepe, da se britanski otok, zlasti London, zaščiti pred orožji »V«. To je pa težko izvesti. Po orožjih »V« povzročena škoda, je enormna

Dekle s hiše na barju

Prispevek. Spisala Selma Lagerlöf

Janez je krenil po poti v gozd in je kmalu zginil med drevesi. Ni mislil na to, da bi poiskal Lenko. Bil je le vesel, da je bil sam in da se mu ni bilo treba nič siliti. Občutil je v sebi neumno razjarjenost zoper vse, suval je v stran kamne, ki so mu ležali na poti, in je včasih obstal, da je odlomil večjo vejo samo zaradi tega, ker je bil kak list oplazil njegov obraz. Napotil se je k hiši na barju, toda šel je mimo koče in splezal na hrib. Tukaj pa je kmalu le s težavo prišel naprej. Zapustil je bil stezo, in če je hotel doseči najbližji vrh, je moral preko široke rečne struge, ki je bila polna robotih pečin. Bilo je nevarno potovanje preko ostrih skal, in lahko bi si zlomil roke in noge, če bi napravil napačno stopinjo. Vedel je to prav dobro, vendar je šel naprej, kakor da ga veseli, izpostaviti se nevarnosti. In če se s padcem ugonobim, me tudi gori ne bo ntiče našel, si je mislil. »Pa kaj za to? Ravno tako dobro je, če tu obležim in umrjem kakor če leta in leta sedim za zidovi letišnice.«

Vendar je vse dobro izteklo, in nekaj minut pozneje je stal na vrhu. Na tej gori je bil nekdo gozdni požar. Najvišji vrh je bil še gol, in raz njega je bil razgled več mil daleč. Videl je doline in jezera, temna gozdove in rodovitne njive, cerkve in graščine male kmečke koče in velike vasi. Daleč v daljini je ležalo mesto, zavito v belo kopreno čada, iz katerega je molelo nekaj leske tajočih se zvonikov. Po dolinah so se vila pota, in železniški vlak je zdrdel mimo gozdnega obronka. Bilo je, kakor cela država kar je tu videl.

Vrgel se je na tla, upiral pa oči še vedno v lep razgled. Nekaj ponosnega in velikega je bilo pred njim v tej pokrajini, nasproti temu so se mu zdeli on sam in njegove skrbi mali in neznatni.

Odbiti ponovni veliki napadi pri Aachnu

Sovražnikove zgube pri Aachnu: 320 oklopnjakov in najmanj 20.000 mož

Oberkommando der Wehrmacht je dne 23. novembra objavilo:

Silovitost sovražnikovih velikih napadov v prostoru pri Aachnu se je včeraj po začasnem popuščanju znova stopnjevala do največje izmere. Naše čete so še dalje prestale najtrše ognjene preskušnje in držale svoje položaje. Posadka Eschweilerja, do katerega se je bil sovražnik v predidajočih srđitih bojih s krvavimi zgubami pripokopal od treh strani, se je po ukazu odtegnila obkoljenju in se prestavila v tetivni položaj vzhodno od mesta. Sovražnik je v prvem tednu nove obrambne bitke pri Aachnu zgubil vsega skupaj 320 oklopnjakov in najmanj 20.000 mož. Tudi naše zgube niso neznatne, vendar daleč zaostajajo za ameriškimi. Deli posadke v Metzju so se v srđitih bojih po hišah držali proti sovražniku, ki je včeraj vdrl do sredine mesta. Na Lotarinskem nasprotnik vzdržuje svoj pritisk v sedanjih prostorih napada. Vzhodno od Saarburga je z najsprejdnimi oddelki oklopnjakov prekoračil lotarinsko-elsaško mejo. Babern smo zgubili. V Zapadnih Vogezih, zlasti vzhodno od zgornje Meurthe, še trajajo krajevni boji s sovražnimi bataljoni, ki še naprej napadajo. Belfortska mestna trdnjava se je držala proti vsem sovražnim napadom. V prostoru Mülhhausen — Basel napadajo naše krajevne rezerve odrezane nasprotnikove sile. Sovražnik je včeraj zamen poskušal prodreti naš zapah med južnimi konci Vogezov in švicarsko mejo, da bi vzpostavil zvezo s svojimi obkoljenimi skupinami.

Naša novovrstna orožja so včeraj na daljavo obstreljevala londonski, antwerpenski in bruseljski prostor.

V odseku ob jadranski obali je včeraj doseglo delovanje sovražnega topništva in bojnih letalcev silovitost, ki v tej izmeri tudi v tem prostoru še ni bila poznana. Ponoči je sovražnik znova pričel z velikim napadom s težiščem pri Forliju in ob obali, pri čemer je obsvetljeval bojišče z žarometi. Vneli so

se srđiti boji zlasti v nekem vdornem mestu severozapadno od Forlija.

Iz mostišč ob Donavi na Južnem Ogrskem poročajo o novih, še tekočih boljševiških napadih, kjer je sovražnik pridobil sveta.

Deseti dan obrambne bitke na Srednjem Ogrskem je znova prinesel popoln obrambni uspeh naših po zračnem orožju učinkovito podprtih odredov oklopnjakov in pehote. Severovzhodno od Budimpešte in v prostoru pri Gyongyösu smo razbili močne napade boljševikov in pri tem z odredi vojske sestrelili 29. po bojnih letalcih in protiletalskem topništvu zračnega orožja pa 35 nadaljnjih oklopnjakov. Z lastnimi nasprotnimi napadi smo zboljšali položaje in uničili odcepljene sovražne sile. Boljševiško mostišče ob Tisi severovzhodno od Tokaja je nekaka ogrska divizija odstranila razen ozkega pasu ob bregu. Jugovzhodno od Ungvarja so tudi včeraj spodleteli prodorni poskusi več sovjetskih divizij. Zračno orožje se je v ogrskem prostoru s trajnim učinkom jevalo proti najsprejdnim oddelkom sovražnih oklopnjakov in proti oskrbovalnemu prometu Sovjetov.

Silovitost boljševiških napadov v Kurlandskem je popustila sprčo nezlomljene obrambne moči naših čet. Nek izpostavljeni lok fronte je bil po ukazu izravnani, pritiskajoči sovražnik zavrnjen. Na južnem delu Svorbe drži posadka, ki jo podpira ogenj naših pomorskih bojnih sil, svoj položaj še dalje v hudem boju proti strnjnim sovražnim napadom. Zaščitne bojne sile vojne mornarice so pred vzhodno obalo polotoka potopile en sovjetski brz čoln.

Severnoameriški zastrahovalni bombniki so napadli južno ozemlje Reicha in odvrgli bombe na razna mesta. V Münchnu je razstrelna bomba pogodila v polno in hudo zadela Frauenkirche, poškodovane so bile tudi druge kulturne umetnine. Sile zračne obrambe so sestrelile 19 sovražnih letal, med njimi 15 štirimotornih bombnikov.

Demokratska ljudska izobrazba

Strahotna politična nevednost ameriškega prebivalstva

Eden izmed glavnih dokazov ameriškega časopisja pri poveličevanju njihove demokracije, ki se z njo tako hvallijo, je opozorilo na tako zvano svobodo mišljenja in visoko stopnjo izobrazbe v demokratskih državah, ki jo v uredništvih Zedinjenih držav postavljajo nasproti dozdnevno nevednemu prebivalstvu Nemčije in vse Evrope. Kakšna sta ta hvalisana ameriška ljudska izobrazba in znanje o svetu, v resnici, nam sedaj razodeva časopis Zedinjenih držav »Reed Book«, ki objavlja članek dr. Cantrila iz univerze Princeton. Dr. Cantril je skušal s pomočjo organizacije sodrušnikov in agentov, ki je razširjena po vseh Zedinjenih državah, ustanoviti, kakšna je politična in splošna izobrazba ameriškega ljudstva, verjetno, da bi jo pokazal svetu kot posnemanja vreden primer. Ali prišel je do drugih uspehov, kakor jih je pričakoval, ker mora s ogorčenjem ugotoviti, da je mnenje, da se zanima prebivalstvo Zedinjenih držav za svetovne dogodke in da je splošno izobraženo, v resnici za najmanj 90 odstotkov napačno.

Povprečni Amerikanec, tako mora priznati dr. Cantril o svojih rojakih, se sploh ne zanima za duševna ali idealna vprašanja bodočnosti in za blagor sveta. Prav tako je popolnoma nebrizen za demokratska dela. On

misli samo na sebe, popolnoma osebno. Obseg nevednosti povprečnega Amerikanca je naravnost strah vbujajoč, toži ameriški raziskovalec mnenja, in izdaja ozke meje obzorja in skoraj nenadkriljivo sebičnost.

»Reed Book« navaja potem celo vrsto sledkov povpraševanj dr. Cantrila, katerih slika je sledeča: Od približno 90 milijonov odraslih Amerikancev jih še danes ne ve 27 milijonov niti to, da so zasedli Japonci Filippine. Na poziv, da bi naštel zružene narode, jih 57 milijonov ni vedelo, da spada k njim Kanada. 58 milijonov se je začudilo, ko so slišali, da je Brazilija zaveznik Zedinjenih držav. Okroglo polovico od 90 milijonov ni vedela niti najmanj o tem povedati, ali so bile Zedinjene države kedaj član društva narodov ali ne. Celih 33 milijonov ni moglo povedati, kaj so trgovske carine, niti kako se uporabljajo in v kakšen namen služijo.

Posebno značilno za nevednost in brezbržnost prebivalstva Zedinjenih držav nasproti svetovnim dogodkom je, tako mora priznati raziskovalec mnenj, da je nad 54 milijonov Amerikancev izjavilo, da nikoli niso nič slišali ali čitali o atlantski listini. In 86 milijonov je bilo popolnoma nesposobnih, da bi mogli navesti tudi samo eno načelo ali sloh namen atlantske listine in njen iz-

ZRCALO ČASA

Pariški časopis »Liberation Soir« je objavil uradne številke ministrstva za delo o stanju brezposelnosti v pariškem okraju. Po tem so našli vsega skupaj 358.000 brezposelnih, od katerih odpade 136.000 na kovinsko industrijo in 30.000 na gradbeno industrijo.

Devet boljševiških častnikov je bilo zadnje dni ustreljenih na javnih ulicah v Beogradu, javlja srbski časopis »Srpski rad«. Kakor poročajo begunci, je v Beogradu podnevi in ponoči najbolj krvav boljševiški teror.

Generalni poročnik Freyberg objavlja v nekem angleškem vojaškem časopisu, da so znašale zgube druge novozelandske divizije do konca vojnega pohoda v Tuneziji 21.496 mož.

Maršal Graziani je 50 odstotkov častnikov in podčastnikov italijanske oborožene sile ali premostil v rezervi, ali upokojil ali odpustil. Zbor častnikov bo v bodoče obstojal samo iz prostovoljcev.

Srbski prostovoljci neomajno nadaljujejo s svojim bojem proti komunizmu. Eden izmed njihovih častnikov je izjavil poročevalcu »Slovenca«: »Morda bomo imeli zgube, morda več deset tisoč, in vendar ne bomo opustili boja, dokler ne bo iztrebljen komunizem v naši državi.«

Svedski dvorni pridigar Behn, ki se je vrnil te dni s potovanja po Finski nazaj na Svedsko, je podal zastopniku lista »Goetheborgs Morgen Posten« izjave o obupnih razmerah na Finskem. Med ostalim je izjavil, da je povzročil val aretacij, ki je bil izvršen na moskovsko povelje, v Finski veliko razburjenje. Tako so na primer zaprli večje število vojaških osebnosti samo zato, ker so branili svojo domovino. Nekega zelo znanega finskega generala so aretirali pred cerkvijo, ko je ravno prišel od svoje lastne poroke.

Budimpeštanski listi poročajo o izjavi bivšega madžarskega šefa generalnega štaba Johanna Voerrosa, ki je prebežal k Sovjetom. Madžarsko časopisje pripominja, da je bil Voerros korupten pojav, ki si je pridobil pri državnih dobavah veliko premoženje in dve hiši v enem letu. Značilno je za tega izdajalca, ki je bil prej protizidovsko usmerjen, da nastopa sedaj kot moskovski plačanec ter izdaja židom prijazne izjave.

V Alžiru še vedno niso obvladali kuče, tako poročajo brodarstveni krogi iz Teherana. Za kučo bolno je zlasti arabsko prebivalstvo, ki živi v izredno žalostnih razmerah, odkar so vkorakali Anglo-Amerikanci. O številu smrtnih žrtev skrbljivo molče.

»Scrutator« piše, kakor pravijo londonski poročevalci v »Sunday Times«, da se po dolgih trdih bojih na Zapadu še vedno ne morejo ugotoviti znaki kakšnega prodora zavzeznikov, čeprav so Nemci morali opustiti nekaj zemlje.

vor. 54 milijonov je izjavilo, da ne vedo povedati, kaj je infektija in kaj je njen vzrok.

Tako se nadaljujejo priznanja, tega nad svojimi lastnimi raziskovalnimi izsledki res začudenega proizvedovalca mnenj. Popolnoma razumljivo je, da končno z ogorčeno obtožbo proti ameriški vladi, šoli in časopisju izjavlja, da je slika, ki so jo dala njegovo povpraševanja, naravnost grozna, in da se mora hočeš nočeš priznati, da je po njem razodeto dejstvo ne samo sramota, ampak tudi strašno ogrožanje demokracije.

Mi nimamo nič dodat!

Verlag und Druck NS-Gaupverlag und Druckerei Kärnten GmbH Klagenfurt. — Verlagsleiter: Dr. Emil Heitler (zast. bel. der Wehrmacht). — Hauptvertriebsstelle: Friedrich Horstmann, Zurecht bei »Angebotliste« Nr. 1. editie

hkrati ga je prešnil tako močan občutek sreče, da je obstal in se čudil samemu sebi.

»Kaj pa mi je vendar? Kaj je to? Kaj je to?« je mislil, ko se mu je valila kri po telesu in ga je zagrabila sreča s tako silo, da ga je skoraj bolelo. Naposled je rekel samemu sebi z začudenim glasom: »Ampak, jaz lo vendar ljubim! Ne, pa da tega doslej niti vedel nisem!«

Zgrabilo ga je s silo sproščene slapa. Veš čas, kar jo je poznal, je bil vezan. Vse, kar ga je vlekel do nje, je odbil. Zdaj je bil rešen misli, da bi se oženil z drugo, zdaj je bil svoboden, da je lahko ljubil.

»Lenka« je zaklicala in hkrati začel plezati po rebri navzdol do nje. Ona se je s prestrašenim vzklikom obrnila. »Nikar se ne boji! Saj sem samo jaz.« — »Ampak zakaj nisi v cerkvi in pri poroki?« — »Oh, ne, s poroko ne bo nič. Ona me noče, Lenka.«

Lenka se je vzravnala. Stiskala je roko na srce in zatislila oči. V tem trenutku je oči mislila, da ni Janez tisti, ki prihaja. Njene oči in ušesa so morale biti začarane tu v gozdu. Toda lepo in krasno je vendar bilo, da se je pokazal, četudi samo kot prikazen v sanjah, in zatislila je oči ter negibno obstala, da bi privid zadržala še za nekaj trenutkov.

Toda Janeza je velika ljubezen, ki je vzplamtela v njem, napravila čisto divjega in norega. Kakor hitro je bil prišel navzdol do Lenke, jo je objel in poljubil, in ona je to dopustila; kajti od presenečenja je bila še vsa omamljena. Saj je bilo vendar čudovito, da je on, ki bi ravno moral stati v cerkvi ob strani svoje neveste, sedaj v resnici prišel sem v gozd. Ta duh ali njegov dvojniki, ki je bil prišel k njej, jo je vseka kor smel poljubil.

Toda v trenutku, ko je Janez Lenko poljubil, se je ona predramila in ga sunila od sebe in zdaj je začela, obspati ga z vprašanji. Ali je pač v resnici on osebno? Kakšen opravke ima v gozdu? Ali se je zgodila kakšna nesreča? Zakaj so odložili poroko? Ali je Majda zbolela? Ali je morda župnika v cerkvi zadela kap?

Janez ni hotel z njo govoriti o ničemer drugem na svetu, ko o svoji ljubezni, toda ona je silila vanj, naj ji pripoveduje vse, kar se je zgodilo. Vtem, ko je on govoril, je tiho sedela tu in ga z globoko pobožnostjo poslušala.

»Ni ga prekinila dotlej, dokler ni pripovedoval o odlomljenem rezilu. Tu se je zganila in vprašala, če gre za njegov navadni nož, ki ga je bil imel, ko je ona še služila na Nerlundi.«

»Da, ravno ta je bil«, je rekel on. — »Koliko rezil pa je bilo odlomljenih?« je vprašala ona. — »Ne več ko eno.«

V Lenkini glavi je začelo delovati. Sedela je z namršenim čelom in se skušala na nekaj spomniti. Kako je vendar bilo? Da, za res. Popolnoma natančno se je spomnila, da si je bila ta nož izposodila od njega dan poprej, nego je odšla, da bi cepila treske; pri tem se ji je zlomilo eno rezilo tega noža, toda ona ni prišla do tega, da bi mu to povedala. Takrat se ji je bil vedno izogibal in ni hotel z njo govoriti. In tako je pač odtle imel nož v žepu, ne da bi opazil, da je zlomljen.

Privzdignila je glavo in mu hotela ravno to povedati; toda on je pripovedoval naprej, kako je davi obiskal hišo svoje neveste, in pustila je, da je govoril do konca. Ko je silila, kako se je ločil od Majde, se ji je to zdela strašna nesreča, da ga je obsula z očitki. »To si zakrivil sama«, je rekla. »Tu se pripeljeta, ti in tvoji oči, in to prestrašita do smrti s to strašno novico. Tako ona ne bi odgovorila, če bi bila pri zavesti. Rečem ti samo eno: v tem trenutku ona to že obžaluje.« — »Zaradi mene naj obžaluje kolikor hoče«, je rekel Janez. »Zdaj vem, da je ona takšna, da vedno misli le nase. Vesel sem, da sem se je znebil.«

Lenka je trdno stislila ustnice, da ji ne bi ušla velika skrivnost. Morala je veliko misliti. Ni šlo samo za to, da se Janez opare suma umora, ampak tudi za sovraštvo med Janezom in njegovo nevesto. Ali ne bi ona s tem, kar je vedela, poskušala doseči spravo med obema? (Dalje prihodnjic.)

Razgovor z bivšim sovjetskim vseučiliškim profesorjem

Lastno poročilo »Karawanken Bote«

VH. Veldes, 24. novembra. V Veldesu je nekaj dni bival bivši profesor vseučilišča v Rostovu na Donu, Sergej Viktorovič Grotov, o čegar izjavah, oddanih ljubljanskim novinarjem, smo že poročali. Profesor Grotov, ki je sedaj star 47 let in je poučeval na rostovskem vseučilišču javno pravo, je svoj čas napravil tipično »karijero« vsakega sovjetskega učenjaka, ki je hotel pravično služiti vеди in ni skušal, da bi jo v prid komunističnih vladodržcev potvarjal. Bil je radi zveze s slavnim zgodovinarjem profesorjem Platovom, ki je v boljševiški ječi umrla, aretiran in obsojen na 5 let prisilnega dela pri gradnji kanala Belega morja in v sibirskih rudokopih. Po izteku kazenskega roka mu je bilo prepovedano, da bi bival v 28 večjih mestih, med njimi v vseh vseučiliščih mestih, tako, da je moral opustiti vsako znanstveno delo in si je moral poiskati priložnostno delo v malih mestih. Po izbruhu vojne je bil mobiliziran in kot nekdanji politični zločinec dodeljen kazenskem bataljonu. Kazenski bataljon so v začetku držali daleč v zaledju, ali v poletju l. 1942. po težkih krvavih zgbah, ki so jih pretrpeli boljševiki med nemško ofenzivo, so vrgli tudi kazenske bataljone na fronto. To priložnost je izrabil profesor Grotov, da se je pustil ujeti od Nemcev. Pod nemško zasedbo v Rusiji in potem v Nemčiji in drugih državah se je posvetil razpisni bistva in prakse boljševizma, ki ga je na podlagi znanstvenega študija in bogatih osebnih izkušenj najtočneje poznal. Naš zastopnik je tudi porabil priliko, da je zadal profesorju Grotovu neka vprašanja, ki bodo posebno zanimala gorenjsko prebivalstvo.

Kaj predstavlja tako zvano boljševiško vseslovanstvo in kakšne načrte imajo boljševiki z ozirom na Balkan in male slovanske narode?

Sovjetsko vseslovanstvo je ena izmed mnogih krink, ki so si jih Sovjeti v vojnem času nadeli radi varanja ruskega in drugih slovanskih narodov in da bi jih pridobili za svoj mednarodni boj. Boljševiki in posebno še Stalin so klevetali vedno vseslovanstvo kot iznajdbo caristične politike. Naenkrat je Stalin v avgustu leta 1941. sklical prvi vseslovanški kongres v Moskvi. Ta kongres je vodil eden izmed najbolj vnetih članov kominterne Žid Manuinski, predstavnik poseameznih slovanskih narodov pa je enostavno določila sovjetska vlada. Vsi ti predstavniki so bili samo pravi komunisti. Tako je delovala kot predstavnica poljskega naroda prisla komunistka Vanda Vasilevska, ki se je ogorčeno bojevala proti poljskim nacionalistom, kot zastopnik ukrajinkega naroda mož Vasilevske, nekdanji pomočnik sovjetskega ljudskega komisarja za zunanje zadeve, Kornejčuk. Za zastopnika srbskega naroda je bil imenovan profesor Pišeta iz Minska, ki so ga svoj čas aretirali in je plačal svoj odpuščanje z obvezo, da je postal orodje komunizma. Ceprav sta po prvem, bila še dva nadaljnja vseslovanška kongresa leta 1943. in 1944., niso na njih storili nobenih sklepov, ki bi imeli kakšno važnost, in so bili torej ti kongresi popolnoma dekorativne narave.

Ustanovitev slovanskih sovjetskih republik

Načrtov boljševikov glede malih slovanskih narodov ne prikrivajo niti sovjetska vlada niti sovjetsko oficijozno časopisje. Po teh načrtih naj bi se iz vsakega slovanskega naroda napravila sovjetska republika, ki bi se vključila v Sovjetsko zvezo, kakor na primer različne male sovjetske republike na Kavkazu. Te republike se praktično upravljajo iz Moskve. Ceprav sme prebivalstvo v nekaterih državah funkcionarje, se mu nudi samo en spisek kandidatov in volilec sme samo ta uradni spisek vreči v žaro. Tito bi verjetno zavzel visoko mesto v Sovjetski zvezi, mogoče bi bil še celo imenovan ali »izvoljen« za šefa zveze balkanskih sovjetskih republik, če bi pa pokazal namen, da bi hotel postati neodvisen od Moskve, bi ga Sovjeti prav gotovo »likvidirali«, kakor so likvidirali vse slavne parizanske vodje v Rusiji in Ukrajini (Sloba, Dumenko in druge) radi »upornosti«.

Nacionalno prepričanje pri malih narodih nameravajo Sovjeti popolnoma iztrgati. Topogledno so izdelali vzorčni sistem, ki so ga že porabili v baltskih državah in nazadnje v Romuniji in Bolgariji. Po tem sistemu grede boljševiki v prvih dneh nacionalni kul-

turi saj na zunanjo roko. Istočasno pa odpošiljajo boljševiki domačo mladino v množicah v Rusijo radi dvojnega namena: prvič delajo ti mladi ljudje na obnovi sovjetske industrije in gospodarstva in drugič — kar je za Sovjete mnogo bolj važno — dobe tam popolno komunistično vzgojo, da bi pozneje sodelovali v domovini kot propagandisti in internacionalizmi in borci proti nacionalizmu. Potem se bo vse, kar je nacionalnega »po želji« prebivalstva samega »iztrebilo«. Ali najbolj vidni nacionalisti pa se že kmalu po prihodu sovjetskih čet »radi lokalnega šovinizma« likvidirajo. Tako so boljševiki že mnogo popularnih nacionalistov v Ukrajini, Beli Rusiji in kavkaških in tatarskih republikah umorili.

Še nadalje ogorčeni boji proti veri

Prav tako se obnašajo Sovjeti proti veri. Po njihovih načrtih naj se vera prilagodi ali namenom komunizma ali pa naj se uniči. Duhovni, ki brezkompromisno ostanejo zvesti veri, naj se polagoma likvidirajo. Odkar je bila izdana proklamacija nove cerkvene politike, seveda ne streljajo duhovne kot take, temveč kot »nasprotnike revolucije« in »lokalne šoviniste«. Istočasno streme boljševiki povsod za tem, da bi razgnali cerkev od znotraj na tak način, da skušajo pridobiti slabotnejše duhovne za sodelovanje z NKWD (sovjetsko politično policijo). Taki duhovni dobe nalogo, da izprašujejo spovedance, če ne klevetajo sovjetskega režima in sovjetske vlade, ali pridno delajo pri sovjetskih preizkavah itd., nezadostne odgovore morajo javiti NKWD.

Ne more se zgoditi in se ni zgodilo, da bi Sovjeti v kakšni po njih upravljani ali »kontrolirani« državi odstopili od uredbe kolhoškega sistema. Gotovo države malih slovanskih narodov ne bi bile nobene izjeme. Domači kmetje torej popolnoma gotovo ne bi bili več gospodarji, ampak bi postali mezdni delavci. V industrijskih obratih uvedejo Sovjeti v vseh po njih zasedenih državah svoje, v Sovjetski Rusiji veljavne zakone. Ti zakoni so skrajno strogi. Tako na pr. odtegnejo delavcu za zamudo 20 minut prvič polovico plače za tri mesece in drugič za 6 mesecev, ako delavec zamudi v tretjič, se obsodi na 1 leto ječe in dela v tem času v isti tovarni brezplačno.

Kako se obnaša nasproti sovjetski vladi ruski narod, kakaj jo brani tako vneto, in kakšen je sploh sovjetski vojni potencial?

Lahko vam popolnoma točno povem, da ruski narod — izvzemaši privilegirance: komuniste in Žide, — sovražni sovjetsko vlado. Če jo kljub temu brani in se ne da tolikokrat ujeti, se objasni ta za Evropejca nerazumljiva uganka sledeče: Prvič se je med 27 letnim

vladanjem komunistov ruski človek navadil na to, da bi vsaka sprememba njegovo življenje samo poslabšala, ali ne poboljšala; zato ima rajši, da ostane vse pri starem; je to absolutna pasivnost. Drugič, neuspehi vseh vstaj in vojn zoper Sovjete so ga prepričali, da so Sovjeti nepremagljivi in da se nikoli ne morejo uničiti; zato bi po vojni spet prišel v roke boljševikov in potemtakem bil ustreljen, kakor se je to na primer zgodilo z vojnimi ujetniki, ki so prišli iz Finske po prvi sovjetsko-finski vojni. Tretjič uspeh lažne sovjetske propagande o takih zvanih nemških grozovitostih tudi ni izostal. Propaganda se vodi s fanatično spretnostjo. Tako na primer aretirajo Sovjeti v vseh po njih spet zavezovalnih ozemljih vse, ki so tudi samo z daleč imeli stike z Nemci.

Povsem v boljševiškem pravcu

Titovi eksperimenti za boljševizacijo Srbije

Berlin, 24. novembra. V tukajšnjih srbskih krogih spremljajo z veliko pozornostjo mere, ki jih je povzel Tito po svojem prihodu v Beograd na področju notranje politike. Iz njih je razvidno, da kažejo — popolnoma v nasprotju z moskovskim komunističnim razgovorih med Churchillom in Stalinom — jasno tendenco boljševizacije Srbije. Ne glede na obsežne teroristične akcije proti srbskemu prebivalstvu, ki nimajo nikakor značaja preganjanja »vojnih zločincev«, marveč je to dobro premišljena akcija za odstranitev meščanskih plasti naroda, kažejo ti poskusi Tita, da hoče uvesti nek navidezni komunistični parlamentarizem, ki nastopa te dni v Beogradu pod naslovom »Veliko jugoslovansko antifašistično veče«. O tem zborovanju, ki ga označuje Titova radijska oddaja, nastaja kot »posvetovalno zborovanje«, javljajo obsežno iz komunističnih virov, da bodo iz 883 poslancev tega »parlamenta« izvolili »redno antifašistično veče Srbije«, ki bo štelo 250 poslancev. Ker teh 883 tako zvanih poslancev, ki niso nič drugega kot komunistični funkcionarji, nima nobene zaslombe v narodu, tako tudi »redno antifašistično veče Srbije«, čigar predsedstvo naj bi delo-

valo kot »začasna vlada«, tudi ne bo imelo nobenega drugega pomena, kot odbor po Titu imenovanih komunističnih funkcionarjev.

Razen tega komunističnega odbora za Srbijo obstoji, kakor je razvidno iz Titovih izjav, tudi še »Glavni odbor narodnega osvobodilnega gibanja«, ki izjavlja, da je pristojen za vso »federativno Jugoslavijo«. Iz tega je že razvidno, tako izjavljajo v srbskih političnih krogih, da namerava ustanoviti Tito državo, ki bi bila formalno federacija, v resnici pa bi bila zaradi enotnosti komunističnega vodstva centralistično vladana, slično kot nima v Sovjetski zvezi zaradi enotnosti komunistične stranke federalizem nobene politične vsebine. Znano je, da je izgrajena organizacija tolovajev v Jugoslaviji izključno na komunističnih načelih. V srbskih krogih opozarjajo na to, da podpisujejo odredbe vojaškega značaja večinoma politikomisarji, ki so označeni kot namestniki poveljnikov. Zanimivo je, da so se pojavili pred kratkim tudi v bolgarski armadi tako zvan »namestniki poveljnika«, ki podpisujejo uradne listine.

Kakor je povsod — tako tudi na Ogrskem

Budimpešta, 24. novembra. Begunci iz po boljševiki zasedenega dela Ogrske poročajo, da je glavni smoter v ogrskih vaseh delujočih čet NKWD brezdomno ta, da odločno udarilo imovitejšo ogrsko kmetstvo. Ker so Sovjeti zasegeli skoraj vse kmetijske stroje in orodja ter jih poslali v Sovjetsko zvezo, kmetje ne morejo obdelovati svojih velikih posestev. Traktorje in druge stroje zvažajo na določene točke, ki jih brčkone nameravajo v bodoče spremeniti v postaje za stroje in traktorje. S tem so položeni temelji za kolektivizacijo Ogrske.

Današnja Francija

Straßburg, 24. november. En vod prve stotnje 9. francoskega pionirskega polka je v bojih pri St. Dié prebežal k Nemcem. Četovodja poročnik Maurice Charbonneau iz Limoges je sledeče izpovedal: »To, kar mora moja domovina zdaj pretrpeti, spominja na grozote francoske revolucije iz leta 1789. Francoski boljševiki in anglo-amerikanski vojaki so edini, ki razkošno živijo. Ostalo prebivalstvo strada. Boljševiški hujskači razdeljujejo med delavci letake, v katerih jih pozivajo, naj stavekajo. Ne mine dan, da

ne bi uslužbenstvo kakšne tovarne ustavilo delo. Razdeljujejo s kladivom in srpom oprémjene bone za kino, ki opravčujejo k vstopu k predvajanjem sovjetskih filmov. Vsak dan se vrše zborovanja boljševiških množic, pri katerih ščuvajo govorniki proti de Gaulleu in njegovi vladi ter podpirajo delavce k vsakovrstnim izgradom. Miroljubno prebivalstvo je docela zastraховano in se boji boljševiških činov maščevanja; tako izvršujejo n. pr. boljševiki neomejeno oblast v departmaju Huete Viennes, kjer je Charbonneau doma.

Zverinskih zločinov ni konec

Budimpešta, 24. novembra. Poročevalec brzojavne agencije »Moment«, ki se muči na frontnem ozemlju in se je mogel razgovorjati z osebami, ki so prebegle preko frontne linije, poroča med drugim: »Med boji v ozemlju pri Alparju med Tiso in Donavo je napadajoča sovjetska pehota gnala trumo žen in otrok pred seboj. Ko pa so boljševiki videli, da nemška pehota ne strelja, da bi nesrečnikom omogočila, da živi dosežejo nemške linije, so sami uničili na stotine žen in otrok s tem, da so od zadaj streljali v nje s strojnimi.«

Ali že veste...

- ... da se po zdravniških ugotovitvah cenit težja človeške kože na približno 5 kg?
- ... da je bilo v državi Peru doslej izvedeno šele eno ljudsko štetje in sicer že leta 1876, na katerem je bilo popisanih 2.699.106 prebivalcev?
- ... da so morali v starem veku v grških mestnih državah izbrati inozemci posebnega zaščitnika, ki jim je v imenu označenih državic izkazoval gostoljubnost ter prevzel njihovo pravno zastopstvo? V tej šegi se opaža začetek mednarodnega prava.
- ... da je bil Peter II., ki je umrl 30. januarja 1730. v Moskvi, zadnji car iz moške veje Romanovov?
- ... da veliki zimski pedic, ki je velik škodljivec na vrtnih, nikakor ne sliči na metulja, ampak prej na kakšnega ponesrečenega pajka?
- ... da je profesor matematike Hieronimus Cardanus na univerzi v Padovi okrog leta 1550. po kraljevi želji konstruiral posteljo brez zadrg? Od tod je še danes označba »kardanska naprava za obežanje«.
- ... da so sličile uniforme poštarjev še srednjega stoletja glede pestrosti in kroja na uniforme starih vojakov?

tina, drugič niso za kajenje in tretjič bi bil njihov dim škodljiv zdravju.

Pač pa lahko na drobno seseka stebila na tla, jih hitro posušiš v pečci, zmleješ v mlinu za kosti v prah in si tako pridobiš izvrstno sredstvo, da lahko izženeš mrčes iz hleva za drobnico in pesjaka. Kokošim in drugi perutnini, ki so jih napadle pršice, se posipa moka tobačnih stebel v perje, psom se moko vtire v kožo in tako se preženejo bolhe.

Ako kokoši slučajno pozobijejo nekaj moke, jim to ne škoduje, ali jim pod okolnostmi celo koristi: prežene gliste v črevesju, in mnogo živinozdravnikov je, ki še celo svetujejo, da se moka tobačnih stebel pomeša med hrano. Seveda ne preveč, čeprav se ni bati zastrupljenja z nikotinom.

Za delinstvo prevarana Lubica / 44 - Kriegsbericht

PK. Teh žalostnih otroških oči ne bom nikoli pozabil. Kukale so izpod modro karirane prevleke bolniške postelje, velike in vprašujoče, plašne in vendar radovedne.

Pred nekaj dnevi je šele prišla k nam dvanajstletna Lubica. Našli so jo v taborišču banditov v Slavoniji, ki so ga zavzele čete nemške policije. In naši možje so bili z njo usmiljeni in so jo vzeli, ko se je plašno upirala, s seboj. Lakomno je pojedla po-nudeno ji hrano in zaspala v globoko spanje, ki je trajalo do opoldanske ur sledečega dne. Potem so jo odpeljali v zaledje in po odredbi zdravnika oddali v bolnico, da bi se opomogla od naporov in trpljenja banditskega življenja.

Šele dvanajst let je stara Lubica. Lahko bi se pa tudi reklo, je že stara. Telo je shujšalo do okostnjaka, koža je pepelnasta, oči so temno podplute. Videti jo je kakor enega izmed tistih otrok bede, ki jih tolikokrat vidimo na cestah Vzhoda.

Ona ni več otrok. Resno gledajo oči, ki so radi pretrpljene bede, že davno pozabile smeh.

Hrustajoč pečivo pripoveduje o svoji usodi. Nebrziho odgovarja na vprašanja in govori o umoru in uboju kakor o vsakdanjosti, ki se razume sama ob sebi. Tudi grozna smrt staršev in bratov in seater je ni, kakor se zdi, globlje prizadela. Nad dve leti je bila pri banditih. In ta čas je zadostoval, da je v njenem duševnem življenju zamoril vso otroško neprizadetost in brezskrbno radost.

Lubica se še dobro spominja očetove hiše in življenja v njej. Pa so neke noči prišli banditi, napadli so vas in poklali, kar jim je prišlo v roke. Bil je to eden izmed tistih proslulih kazenskih pohodov proti njim nasproti nemu prebivalstvu.

Služaj je bil, da ni doletela Lubico usoda njenih domačih. Skrila se je na kmečki voz in je bila popolnoma tiho, tudi ko so ga banditi izvlekli iz kolinice, ga natovorili in od-

peljali s seboj. Šele drugi dan so jo našli. In ker je bila krvava opojnost že sputela, ji niso nič storili. Ostala je pri toipi, pomagala je v kuhinji, postala je pozneje hišna komisarke, šla je z tolopo dalje tako dolgo, da je »brigado« izsledila nemška policija, jo napadla in uničila.

Ona si je nas gotovo prav drugače predstavljala. Grozen strah, ki ga je imela v začetku pred nami, je le počasi zginit in je napravil mesto molčeči osuplosti polni občudovanja, ki se je izražalo v njenih očeh. Primerjala je pač sveže prevlečeno posteljo s ciganskim ležiščem, ki ga je imela dole, primerjala je pač hrvatsko bolnico z

Okrog tobaka / Ali so kadili stari Germani? — Nezaželeni cigaretni pepel — Iščejo se stebila tobaka

Ali so kadili stari Germani? »Neumno vprašanje!« bodete odgovorili. »Seveda oni niso kadili, ker so v Evropi spoznali rastlino tobaka šele okoli l. 1550.« V tem imate popolnoma prav. Tobaka stari Germani niso kadili.

Toda oni so kadili. Kadili pa niso samo stari Germani, ampak tudi mladi in najmlajši obojega spola. Ne smete misliti, da jim je bilo to v zabavo, kadili so namreč samo iz zdravstvenih razlogov. Ko jim je postal kašljanje in kihanje na lesen in v začetku spomladne že pneumono, so šli in si nabrali lapuh, ga posušili, napravili iz njega zvitek in so »kadili«. Ni prav verjetno, da so vdi haval v pljuca. Nekateri med njimi bi verjetno rajši stokrat vdihovali dim samo z ustmi, kakor pa da bi samo enkrat vdahnili dim lapuha v pljuca.

Značilno je, da so smatrali kajenje kot »dravilo« in v mnogih stoletjih niso prišli do tega, da bi kadili radi užitka.

Tobačno blago postaja redko in potemtakem tudi pepel cigaretni in cigar. So baje gospodinje, ki so zato hvaležne stvarniku oziroma karti za kadilce.

umazanimi in gnusnimi »lazareti« banditov. Slišala je prijazne besede, občutila presrčno sočutje, ki so ga imeli z njo, čudila se je radi rednosti in obilnosti obedov, radi skrbne čistoče in pač še radi mnogo drugega, ki se pri nas samo po sebi razume, in česar sploh ne opazimo, ker je vedno okoli nas.

Otrok je pameten kakor stari. Lubica razume vse, vse novo si neverjetno hitro zapomni, ne sprašuje mnogo, ali ona ve o vsem. Ni ne prijazna, niti neprijazna, nihče je ni videl ne jokati ne smejati.

Lubico so za otroška leta in za mladost prevarili. Ti dve leti sta jo napravili duševno staro. Od življenja utrujena starka v otroškem telesu. Ali se bo Lubica spet naučila smeha, ki ga pri naših otrocih ne bi hoteli nikdar pogrešati?

Druge so prav sedaj kakor vrag za vsakim kadilcem, odkar je »pravi« pepel postal tako redek. Te so pametnejše.

Ako se namreč preseje pepel cigar ali cigaret skozi ozko sito, se iz njega pridobi izvrstno čistino sredstvo za fine stvari iz kovine in okras. Kaj takega dandanes več ne moreš kupiti v trgovini, razen seveda v prodajalni tobačnih izdelkov. Očiščeni s pepelom se svetijo, vilice škarje in svetilke, kljuka, okovi oken in okovi predalov kakor novi in poročni prstani se še enkrat zasvetijo, kakor v medenih tednih. Tudi kjer drugo čistilna sredstva zapuste bejkaste zaoštanke, ti izginejo, ako se naknadno drgnejo s pepelom cigare in volneno krpo.

Seveda je nepazljivo, ako postaviš vroče posode na pohištvo, podoknice itd., toda zgo-di se to vendarle. Potem so zaostali krogi in madeži. Vzemi pepel cigar ali cigaret, ako ga imaš, ga ovlaži in kašo položi na poško dovano mesto, pusti jo obležati en dan, in potem obdelaj mesto še z voskom.

Kdor sadi tobak, naj spravi liste, — pa tudi stebila. Prvič ne vsebujejo mnogo niko-

Iz naše listnice

Iz kroga naših čitateljev

Iz krogov naših gorenjskih bralcev, smo prejeli sledeči dopis, ki ga v celoti priobčujemo:

»Rešite se!...«

Obupen klic na pomoč je zagnalo banditstvo Gorenjske. Zredkale so se njih vrste. Z dneva v dan jim solijo pamet domobranci: zapeljani se zopet vračajo domov. Njihovo poveljstvo je v skrbeh, kako dobiti ljudi ki bodo slepo verjeli prevaram. Mnogo bivših vodij je odkrilo zaroto te družbe in se prostovoljno uvrstilo v domobranstvo, kjer svojim tovarišem vneto pripovedujejo o življenju pri »osvoboditeljih«. Ti novi bramborci jih potem najbolje vodijo v boj za pravico proti tolovajem.

Zagrizen so se banditi vrgli s propagando med ljudi, grabeč za poslednjo bilko, v upanju na rešitev. Zadržega moža tirajo, da se jim pridruži, tudi dekleta niso izvzeta, da jih pošljejo na pomoč Titovi armadi v Srbijo.

Zastoj hlinjenj! Gorenjci poznajo bratomorilce, roparje, ki žive od krvavih žuljev garajočih ljudi. Pošteno misleči bodo ostali zvesti domu! Katoliška gorenjska mati ne bo dopustila svojim sinovom, da bi se kot rokavnjači potikali po svetu, še manj svojim hčeram, ki bi služile komunističnim poželjivostim, da bi se nekoč vrnile telesno in duševno bolne in bi postale izvržek človeštva. Najostudnejša sramota bi bila! Žal so nekateri matere pustile svoje hčere, da se bodo kot nečistnice vlačile po gozdih, polne garil in gobavosti! S tem je izgubljen ves družinski ponos. Obsodbe in pomilovanja vredni!

»Rešite se! Vsi v narodno osvobodilno vojsko, vsi v partizane, vsi v svobodo in življenje!« kličejo banditi Gorenjcem.

Kaj pomeni taka rešitev, ve že na tisoče Slovencev, ki so se močno razočarani vrnili. Kakšno življenje in kakšna svoboda! Nek prostovoljec je rekel: Kdo bo vzdržal, še bik ne! Mar je to svoboda, — nepojmovano suženjstvo enemu, ki dikтира. Take krutosti še nisem videl, čeprav sem že pri tretji vojski. Te ga gorja ne privoščim niti sovražniku.

V svoji propagandi pravijo, da ljudje, ki so leta 1918, že prestali prvo preizkušnjo, vedo, kako je treba napraviti konec brezupni, blazni vojni. Tako naj store resnično oni v prid vsem in napravijo konec temu početju. Početje in moritve ljudi, ki nimajo niti slutnje o vojni, kakor delajo banditi, pomeni samo bratomorstvo in zverinstvo, krvoželjnost in podivjanost nad lastnim narodom in ki nima na potek vojne nobenega odločujočega vpliva.

To pot so se vrgli banditi na domobrance, da so velezidajci in sovražniki Anglije ter Amerike, da bodo odgovarjali pred sodiščem. Nič strahu! Gorenjski narod dobro ve, da so domobranci izšli iz potrebe, da zavarujejo obče in zasebno imetje, da vsaj ženo in otroke, ter počitka potrebne starce rešijo pred trpinčenjem in zatilnim strelom, čeprav sebe stavijo na žrtvenik naroda. Ti so junaki, ki se nesebično vržejo v boj proti tolovajem, ki uničujejo narodno premoženje, ropajo ljudi, da se sami potem komaj bomo preživljajo. Ti edini so, ki ne puste, da bi lastni bratje ali sinovi bili gnani v tujino in se borili za cilje Rdeče krvočnosti.

Znani francoski zdravnik dr. Alexis Carrel

izumitelj »umetnega srca«, je postal po poročilih iz Pariza žrtve de Gaullova režima Dr. Carrela, ki ni veljal le v Franciji, temveč tudi v Zedinjenih državah, kjer je živel nad 20 let kot medicinska avtoriteta so de Gaullova oblastva kmalu po zasedbi Pariza aretirali kot »nezaželena in politično osumljena« ter ga odvlekla v ječo. Kakor avtomobilkega tovarnarja Renaulta, ki je umrl v ječi, so tudi dr. Carrela duševno in telesno mučili. Ko je slavni zdravnik zaradi tega težko obolel, so mu kasneje odklonili vsako zdravniško pomoč. Šele, ko je postalo njegovo stanje že življenjsko nevarno, so mu dovolili zdravnika. Takrat pa je bilo zanj že prepozno. Glede na veliko pozornost, ki bi jo vzbudila pri vsej svetovni javnosti smrt mednarodnega znanega zdravnika v ječi, so se degaullistična oblastva v zadnjem trenutku zbalala ter so dr. Carrela tik pred smrtjo prepeljala iz kaznišnice nazaj na njegovo stanovanje, kjer je kmalu nato umrl.

V Vatikan je došla vest, da so boljševiki pomorili vse tri litvanske škofo, med njimi tudi škofa primasa.

Bivši šef poljske armade, general in vojni minister Sosnkovski, je pri severnoameriškem veleposlaniku v Londonu zaprosil za ameriški vizum, češ da se namerava popolnoma umakniti iz političnega življenja, ker vidi v tem edino možnost, da se reši stalnega zasledovanja sovjetskih agentov.

Pred nekaj dnevi se je nad portugalskim otokom Madeira utrgal oblak. Divjalo je grozovito neurje, v katerem je izgubilo življenje 7 oseb, med njimi 5 otrok. Deloma jih je zasuila razmešana zemlja, deloma pa so se potopili v naraslih hudournikih. Progresa 21 ribičev, ki so odšli v treh čolnih na odprto morje. Deževje ni uničilo le obsežnih sadovnjakov in vrtov, temveč deloma tudi kmečke hiše in gospodarska poslopja. Tri skladišča vina je voda preplavila ter odnesla tamkaj nakopičene sode v morje.

Bodočim materam iz po bombah ogroženih ozemelj je NSDAP Kreisleitung Freudenstadt opremila na enem izmed najlepših krajev tega idilničnega zdravilišča v Schwarzwaldu porodnišnico. S tem v zvezi je okrevanje v Huzenbachu. V kliniki ostane mlada mati samo 14 dni, potem pa se odpočije in ima mir v okrevališču nadaljnje štiri tedne. V kratki dobi obstoja se je v novem domu narodilo že 40 otrok.

Najnovjša Aljehinova simultanka. Svetovni šahovski mojster dr. Aljehin je odigral v Valladolidu simultanko s 30 igralci, ki je trajala pet ur. Dobil je 29 partij.

V nekem članku newyorškega lista »World Telegram« pišejo: Napačno je smatrati, da komunisti ne mislijo na to, da bi si pridobili

oblast v Zedinjenih državah, marveč doslej še ne morejo tega storiti. Toda njihov cilj je, doseči oblast v eni izmed prihodnjih velikih narodnih kriz.

Kako temeljito opletno Italijo, zelo dobro poznajneje velik oglaš, ki se objavlja v vseh časopisih Badoglijeve Italije. V tem oglasu skušajo kupiti tam renesančen portal, ki bi naj v bodoče krasil deželne dvorce severnoameriških finančnih magnatov. Nek drug oglaš opletno parke; hoče pridobiti kipe iz parkov. Posebno željo ima nek Amerikanec, ki bi rad kupil — dozevo oblačilo; če ga bo našel, si bo nemara zgradil okrog njega slogovito palačo s splakovalnim straniščem. Poleg teh velikih »zbiralcev« objede mali, ki skušajo pridobiti samo zbirke znamk ali stariške cekine.

Male gospodarske novice

Mleko se ne sme molziti v cinaste posode, ker nastane s tem nevarnost zastrupljenja. To naj si dobro zapomni vsi mlekarji, ki ne smejo uporabljati za shranjevanje mleka nobenih posod iz cina.

Iz Milana poročajo, da je v teku zadnjega leta v zvezi z vojnimi dogodki in zasedbo znatno nazadovalo številčno stanje živine v zasedenih področjih Italije. Število konj in mežgov se je zmanjšalo za 45% v primeri s predvojnimi stanjem, število svinj za 85% in število goveje živine za 53%. Finančno stanje železnice na Sardiniji se je po vseh iz Rima tako poslabšalo, da železniška uprava ne more več v redu izplačevati mezd in plač. Zaradi pomanjkanja premoga je položaj v oskrbi Rima z električnim tokom zelo napet. Švicarski list »Der Bund« poroča, da dobivajo potrošniki v Rimu v posameznih okoliših le vsak četrta dan električni tok. Občutno je omejen tudi tramvajski promet.

Športni poročevalci

Krainburg proti Ljubljani 2:3 (0:3)

Po triletnem odmoru je bil zopet povzet športni promet med Krainburgom in Ljubljano. Tik pred zaključkom sezone je nastopilo I. moštvo Turn- und Sportgemeinschaft Krainburg proti ljubljanskim nogometašem Ljubljancem, ki so postavili močno in dobro vigrano moštvo, so dobili boj, ki je bil voden na obeh straneh lepo in ostro, s 3:2 (3:0); v prvem polčasu so bili močno v ozadiju in so šele v drugem polčasu dobro dohiteli. — V predgri je tekmovala krainburška mladina s mladino Mladike. Na obeh straneh so predvajali lepo in urno igro, krainburška mladina se je držala hrabro in posebno odlični so bili uspehi krainburškega vratarja in branilcev. Moštvo Mladike je dobilo igro s 3:1.

nes kličemo ravno proti njegovim ljudem. Odločiti se je treba!

Klicu na pomoč se Gorenjec odzval ne bo! Dobro še pozna nekdanje banditsko geslo: Bolje, da umrjem na domačem pragu kot da me tirajo v tujino, da poginem!

Gorenjec ne bo šel, reševat Titove armade v Srbijo, da bi ga potem dalje vodili v Sibirijo kot kolhoznika — tlačana v državnem posestvu!

S pogumnim srcem kličemo: Vsi v boj proti tolovajem, da rešimo domovino.

Kreis Stein

Stein. (Ura spomina na 9. novembra ber.) Tudi v Steinu je bilo o priliki 9. novembra slavje, ki se je vršilo na Adolf Hitler Platzu. Uvodoma je prikorakala stoninja Volkssturma z okrožno zastavo in se postrojila. Med globokim molkom zbrane množice se je nato vršila počastitev mrtvih, v tem ko je godba carinske mejne straže iz Schwarzenborfa igrala pesem o dobrem tovarišu. Pri slavju je povzel besedo Kreisleiter Pilz. S počastitvijo Führerja je bila zaključena ta ura spomina.

Pogrešan otrok

Kdor bi vedel, kje se nahaja Anica Močnik, — deklica je stara 9 let in so jo že videli na Vseh svetnikov dan v vlaku proti Lazam — naj javi proti nagradi Angeli Močnik, Felsendorf 5 (Cirče) bei Krainburg.

Gorenjska zatemnjuje v času od 27. nov. do 3. decembra od 17. do 6.45 ure. Če zadoni akustični signal »Javno protiletalsko svarilo« ali »Letalski alarm«, ob času, ko se zmrzači, se mora tudi izven odrejenega časa zatemnjevanja takoj zatemniti odtodno se mora odklopiti razsvetljava.

Kdo spada v javno zaklonišče? Zaklonišče bi bilo najbolj idealno skrovišče, če bi bilo povsod kar v bližini. Žal pa je število javnih zaklonišč omejeno, tako da o priliki alarma ne morejo priti vsi ljudje v javno zaklonišče. Kdo naj pride vanj v prvi vrsti? Predvsem tisti, ki stanujejo v bližini takega zaklonišča, ali ki so ob alarmu vprav pri njem. Dalje vsi tisti, ki si morejo misliti, da bodo zaklonišče lahko dosegli v kratkem času med alarmom in napadom. Vsi slabotni ljudje, matere z več majhnimi otroki, bolne in sicer betežne osebe bi prišli prepozno. Zelo grdo bi bilo, če bi razni pomagali letalske zaščite, dalje tozadevne ženske osebe in gostilni zbežali iz svojega letalsko-zaščitnega območja in bi zbežali v kako drugo javno, bolj oddaljeno zaklonišče samo zato, ker ni tam skoraj nič ljudi, a drugje bi jih potrebovali za gašenje majhnih, povzročalnih požarov, za pomoč ranjenim osebam in za druge namene. Zatorej je važno, da čim bolj uredimo svoja domača zaklonišča in vplivamo na vse stanovalce v hiši, da bo vsakdo na razpolago za to in ona pomoč. Da bodo pri tem imele največ truda in skrbi vprav gospodinjice, zlasti ob dnevnih napadih, je nadaljnji povod za to, da možki, ki so mogoče podnevi v hiši, ne zbežijo zdoma v javno zaklonišče, ampak da ostanejo v hiši v pomoč tistim, ki tudi ne morejo zbežati iz hiše.

Kako se lažejo

Če človek seštevava po OF v njenih časopisih in letakih objavljene »točne« številkke o zgodbah gorenjskih domobrancev, ugotovi, da so domobranci samo na tolminskem ozemlju zgubili že 33 častnikov in 2908 vojakov. Ta številka presega za mnogokratnik celotno število domobrancev, ki so kdaj operirali na dotičnem ozemlju. In vendar domobranci na tolminskem ozemlju še obstojajo in zadajajo banditom udarec za udarec.

Diplom. Optiker C. KRONFUSS

Klagenfurt, Bahnhofstraße 15
Bis auf weiteres jeden Vormittag geschlossen.

AMTLICHE BEKANNTMACHUNGEN

Der Reichstatthalter in Kärnten.

Der Chef der Zivilverwaltung in den besetzten Gebieten Kärntens und Krains.

IVd-Pb-34-a-1944

-Pb-34-a-1944/K

Klagenfurt, am 21. November 1944.

Bekanntmachung

der Verbraucherhöchstpreise für Speisekartoffeln im Monat Dezember 1944.

für weißfleischige Sorten im Preisgebiet		für gelbfleischige Sorten im Preisgebiet	
I	II	I	II
je 100 kg RM 8.80	7.40	je 100 kg RM 9.20	8.00
je 5 kg RM 0.51	0.43	je 5 kg RM 0.54	0.46
je 1 kg RM 0.10	0.085	je 1 kg RM 0.11	0.09

Im übrigen wird auf die Bestimmungen der Anordnung über Preise und Handelsspannen für Speisekartoffeln im Kartoffelwirtschaftsjahr 1944/45 vom 31. August 1944 verwiesen.

Im Auftrag: Dr. Kalmann s. h.

Der Präsident der Reichspostdirektion Klagenfurt. Der durch die kriegsbedingten Verhältnisse überlastete Ferndienst muß mehr als je durch Einschränkung der Gesprächszeit gelenkt werden, um insbesondere dem kriegswichtigen und lebenswichtigen Fernsprechverkehr der Wehrmacht, der Partei, der Reichsbehörden und der Rüstungsindustrie sicherzustellen. Die Teilnehmer werden daher gebeten, die notwendig gewordenen allgemeinen Maßnahmen, die die zeitliche Beschränkung aller Gesprächsgattungen einschließen und einheitlich im ganzen Reich angewendet werden, einsichtsvoll aufzunehmen und dadurch mitzuhelfen, die der Deutschen Reichspost zur Sicherstellung des kriegswichtigen Nachrichtendienstes gestellten Aufgaben zu erleichtern. (25.195)

Abgabe von Fleisch oder Fleischwaren an Stelle von Nahrungsmitteln. Auf die Nahrungsmittelabschnitte der Grund- und Ergänzungskarten 69 (einschließlich der Karten für Voll- und Teilselbstversorger) können ab sofort bis einschließlich 3. Dezember 1944 an Stelle von Nahrungsmitteln Fleisch oder Fleischwaren im Verhältnis von 2:1 bezogen werden. An Stelle von 500 Gramm Nahrungsmitteln können also z. B. 250 Gramm Fleisch oder Fleischwaren abgegeben werden. Die über Stärkezeugnisse lautenden Abschnitte berücksichtigen nicht zum Fleischbezug. Auch Inhaber von Wochenkarten für ausländische Zivilarbeitskräfte können den Umtausch vornehmen. Dagegen gilt diese Regelung auch für Gaststätten, Werkküchen und dergl. Nahrungsmittelabschnitte, auf die Fleisch oder Fleischwaren abgegeben worden sind, sind wie Fleischabschnitte abzurechnen. - Klagenfurt, 22. November 1944. - Landesernährungsamt Kärnten.

Ärztlicher Sonntagsdienst

Krainburg: Am 26. November: Dr. Paul Panzer, Krainburg, Schillerstraße Nr. 17, Fernruf 151.

MALI OGLASI

SLUŽBODORI

Prevaljca za nemški in slovenski jezik išče uredništvo »Karawanken Bote«. Pismene ponudbe se naj naslovijo na: NS-Gauverlag und Druckerei Kärnten G. m. b. H., Klagenfurt, Bismarckring 13.

ISCEVNAJEM

Sobe s pritlikinami, brez posteljnine, s posebnim vdomom, v bližini Intesa, zamenjan za enako, ki bi bila v bližini mesta ali v mestu. - Ponudbe pod »Zamenjame« na K. B., Krbg. 4439-4

K U P I M

Kupim trikelj. - Ponudbe na K. Bote, Krainburg. 4447-7

M E N J A M

Menjam lepo moško kolo in otroški športni vozček za dober šivalni stroj, najraje pogreznjiv. - Ponudbe na K. B., Krainburg. 4442-15

Majhnega konja, 7 let starega, menjam za srednje teškega konja. Razliko doplačam. V samem dan tudi kravo. - Naslov je v K. Bote, Krainburg. 4449-15

Menjam špansko spalnico. V račun vsemam damsko ali tudi moško kolo. - Naslov na K. B., Krainburg. 4446-15

I Z G U B L J E N O

Izgubila sem dne 16. novembra od tovarne Heller v Wurtu do Schubertha 14delno ploščo v papirnati vrečici z 82 RM. - Pošten najditeelj naj odda na K. Bote, Krainburg. 4445-32

R A Z N. O

Markt in Ceresau varujeta posevke pred pičli in boleznimi. Suha uporaba ne škoduje kalem. Zetev poplača delo. Dobi se pri: »Hermese, Ing. I. Janscha, Krainburg. 6940

VERMISCHTES

Markt varuje setev pred pičli. Ravno tako enostaven v uporabi kot Ceresau, suho prašivo, ne škoduje kalem. Dobi se pri: »Hermese, Ing. I. Janscha, Krainburg. 6941

Täglich kommen die Beschwerden daß Brause-Federn selten werden Drum pflege sie und halt sie rein. die Rustica und Cito-fein. Brause & Co., Isertolna. 7116

Unwägbar aber ausschlaggebend ist die Idee der jungen Nationen im heutigen Schicksalskampf. Unwägbar sind die Spuren an Hormonen, Enzymen oder Vitaminen, die den Erfolg eines Arzneimittels entscheiden können. - Langjährige Erfahrungen stehen uns zur Erkennung dieser hochwirksamen Kräfte zur Verfügung. - Dr. Madaus & Co., Arzneimittel aus Frischpflanzen auf deutschem Boden gewonnen. 7104

3 Zahnpulvs-Gebote. 1. Nur wenig »Rosodonte« mit nicht zu nasser Bürste entnehmen. 2. Senkrecht bürsten und gut nachspülen. 3. Regelmäßige und vor allem abendliche Pflege mit »Rosodonte«. Das erhöht die Zähne gesund und bewahrt auch vor Magenstörungen. Rosodont Bergmanns feste Zahnpasta. 7201

»80 Jahre Wüstenrot!« Zehntausende Familien verdanken Wüstenrot ihr Eigenheim, viele tausende Ostmärker sparen bei Wüstenrot auf ein Vermögen mittels Sparbrief oder Vermögensbuch. Zahlreicher als in den Friedensjahren sind die Neuabschlüsse von Sparbriefen, Sparbriefen und Vermögensbüchern. Prospekte kostenlos von der ältesten und größten Bausparkasse der Ostmark G. d. F. Wüstenrot, Salzburg, Beratungsstelle Klagenfurt, Domgasse 9, Ruf 28-53. 7169

Ankauf von Briefmarken, eventuell auch Übernahme zum kommissionsweisen Verkauf zum von Ihnen verlangten Preis. - Joh. Belacek, 12a Wien 50, Wiedner Hauptstraße 2-4. 7117

Gesundheit aus Tropfen und Tabletten. Jedes Arzneimittel verkörpert die Erfahrungen der Ärzte, die Erkenntnisse der Forscher, die Leistungen moderner Laboratorien. Vertrauen zu ihnen erhöht ihre Wirkung, der Wille zur Genesung beschleunigt sie. Im Krieg wird dieser Wille zur Pflicht. - Asta-Arzneimittel. 6064

LICHTSPIELE

Allgemeine Filmreuehand G. m. b. H. Zweigstelle Südbur

× Für Jugendl. nicht zugelassen.
×× Für Jugendliche unter 14 Jahren nicht zugelassen.

Abding, 24.-27. XI.: »Die Keusche Sündlerin« ×; 28.-30. XI.: »Karuselle« ×
Krainburg, 24.-27. XI.: »Gasparone« ××; 28.-30. XI.: »Die Hochstaplerin« ××
Badmannedorf, 24.-26. XI.: »Kollige kommt gleiche (Sonntag um 14.16 u. 18.30) ××; 28.-30. XI.: »Königswälsere« ×

Stein, 24.-27. XI.: »Das Bad auf der Tenne« ×; 28.-30. XI.: »Der Sänger Ihrer Hoheit« ×
Laak, 24.-27. XI.: »Das Lied der Nachtigall«; 28.-30. XI.: »Reise in die Vergangenheit« ×
Neumarkt, 25. und 26. XI.: »Ein Mann mit Grundsätzen« ××; 29. und 30. XI.: »Es leuchten die Sterne« ×

St. Veit a. d. Sava, 25. und 26. XI.: »Donauschiffer« ×; 29. u. 30. XI.: »Irrtum des Horses« ×
Littal, 25. und 26. XI.: »Akrobat Schö-6-6-ne« ×; 29. und 30. XI.: »Im Schatten des Berges« ×
Valdes, 24.-26. XI.: »Tolle Nächte« ×; 27.-30. XI.: »Jud Süß« ××
Miel, 25. und 26. XI.: »Artisten« ××; 29. und 30. XI.: »Was will Brigitte?« ×
Schwarzenbach, 25. und 26. XI.: »Königswälsere«; 29. und 30. XI.: »Immer nur Du« ×

In jedem Film die Deutsche Wochenschau!

Keiner ist so schwach, daß er nicht noch irgendwas mitschaffen kann für den Sieg. Mit gutem Willen geht alles. Er stärkt vor allem auch Gesundheit und Kraft, Ysate Bürger, Deutsche Heilmittel aus frischen Pflanzen. Ysatefabrik Wernigerode. 7113

Wachts wacht die Wachmannschaft des »Südburteschen Wachdienstes« Klagenfurt, Feldmarschall-Conrad-Platz 9, Ruf 10-80, über Ihr Haus, Geschäft, Lager usw. und schützt Sie vor Einbruch, Feuer, Gas- und sonstigen Schäden. Also Schaden verhüten und das billige Bewachungs-Abonnement bestellen! 7167

Wenn nach einem Angriff das Licht in unseren Räumen nicht brennt! Was tun? Zunächst feststellen, ob auch andere Wohnungen oder Nachbarhäuser ohne Licht sind. Dann kann der Laie nichts machen. Sind es nur die eigenen Räume, zunächst prüfen, ob bei den Sicherungen das kleine farbige Sicherungsplättchen herausgefallen oder gelockert ist. Die (heute kostbare) Reserve-Sicherung erst einschrauben, wenn der Schaden erkannt und die Ursache der Stromunterbrechung beseitigt ist. - Das ist Doppelwendein, das Ratgeber für Licht und Lampen aus dem Hause OSRAM. 7250

GESUNDER LEBEN

DAS IST NICHT NUR KUNST, SONDERN AUCH VOR- AUSSETZUNG FÜR JEDE STEIGERUNG DER LEISTUNG. DESHALB IST ES WICHTIG, AUF ALLES ZU ACHTEN, WAS GESÜNDERES LEBEN FÖRDERT

DARMOL WIEN